

Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

Stichting voor Speciaal (Voortgezet) Onderwijs op
gereformeerde grondslag in de regio Veluwe te Ede (SSOGG)

Johannes de Swaef
Rehobothschool So/SBO

Deze meldcode is gebaseerd op de basismeldcode huiselijk geweld en kindermishandeling, ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, januari 2010 en ontwikkeld in samenwerking met het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling, Bureau Jeugdzorg Zuid-Holland en GGD Hollands Midden.

Copyright © 2010 JSO expertisecentrum voor jeugd, samenleving en opvoeding
Deze informatie mag met bronvermelding worden gebruikt.

Inhoudsopgave

Stappenplan voor het handelen bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling	4
Route bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling	6
Stappenplan bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling	8
Stap 1: In kaart brengen van signalen	8
Stap 2: Collegiale consultatie en zo nodig raadplegen van het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling.	9
Stap 3: Gesprek met de ouder	9
Stap 4: Het BGT weegt de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling	10
Stap 5: Beslissen: zelf hulp organiseren of melden	11
Stap 5a: Hulp organiseren en effecten volgen	11
Stap 5b: Melden en bespreken met de ouder	11
Verantwoordelijkheden van de SSOGG in het scheppen van randvoorwaarden voor een veilig werk- en meldklimaat	13
Adviesaanvraag SHG en AMK	15
Sociale kaart van de SSOGG	16
Signalen	18
Vijf stappen	21

Noot

Bij deze meldcode hoort een tweede deel: Handleiding behorend bij Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling: Basisonderwijs.

Stappenplan voor het handelen bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling

Het bevoegd gezag van de

Stichting voor Speciaal (Voortgezet) Onderwijs op gereformeerde grondslag in de regio Veluwe te Ede (SSOGG)

Overwegende:

- dat de SSOGG verantwoordelijk is voor een goede kwaliteit van dienstverlening aan zijn leerlingen en dat deze verantwoordelijkheid zeker ook aan de orde is in geval van dienstverlening aan leerlingen die (vermoedelijk) te maken hebben met huiselijk geweld of kindermishandeling;
- dat van de medewerkers die werkzaam zijn aan de SSOGG op basis van deze verantwoordelijkheid wordt verwacht dat zij in alle contacten met leerlingen en ouders/verzorgers attent zijn op signalen die kunnen duiden op huiselijk geweld of kindermishandeling en dat zij effectief reageren op deze signalen;
- dat de SSOGG, een meldcode wenst vast te stellen zodat de medewerkers die binnen de SSOGG werkzaam zijn, weten welke stappen van hen worden verwacht bij signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling;
- dat de SSOGG in deze code ook vastlegt op welke wijze zij de medewerkers bij deze stappen ondersteunt;
- dat onder *huiselijk geweld* wordt verstaan: (dreigen met) geweld, op enigerlei locatie, door iemand uit de huiselijke kring, waarbij onder geweld wordt verstaan: de fysieke, seksuele of psychische aantasting van de persoonlijke integriteit van het slachtoffer, daaronder ook begrepen ouderenmishandeling, eengerelateerd geweld en vrouwelijke genitale verminking (meisjesbesnijdenis). Tot de huiselijke kring van het slachtoffer behoren: (ex)partners, gezinsleden, familieleden en huisgenoten;
- dat onder *kindermishandeling* wordt verstaan: iedere vorm van een voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend, of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel, daaronder ook begrepen eengerelateerd geweld en vrouwelijke genitale verminking;
- dat onder *medewerker* in deze code wordt verstaan: de medewerker die voor de SSOGG werkzaam is en die in dit verband aan/voor leerlingen van de basisschool zorg, begeleiding, of een andere wijze van ondersteuning biedt;

- dat onder leerling in deze code wordt verstaan: de leerling aan wie de medewerker zijn professionele diensten verleent.

In aanmerking nemende:

- de Wet maatschappelijke ondersteuning;
- de Wet op de jeugdzorg;
- de Wet bescherming persoonsgegevens;
- de Wet op het primair onderwijs;

Stelt de volgende Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling vast.

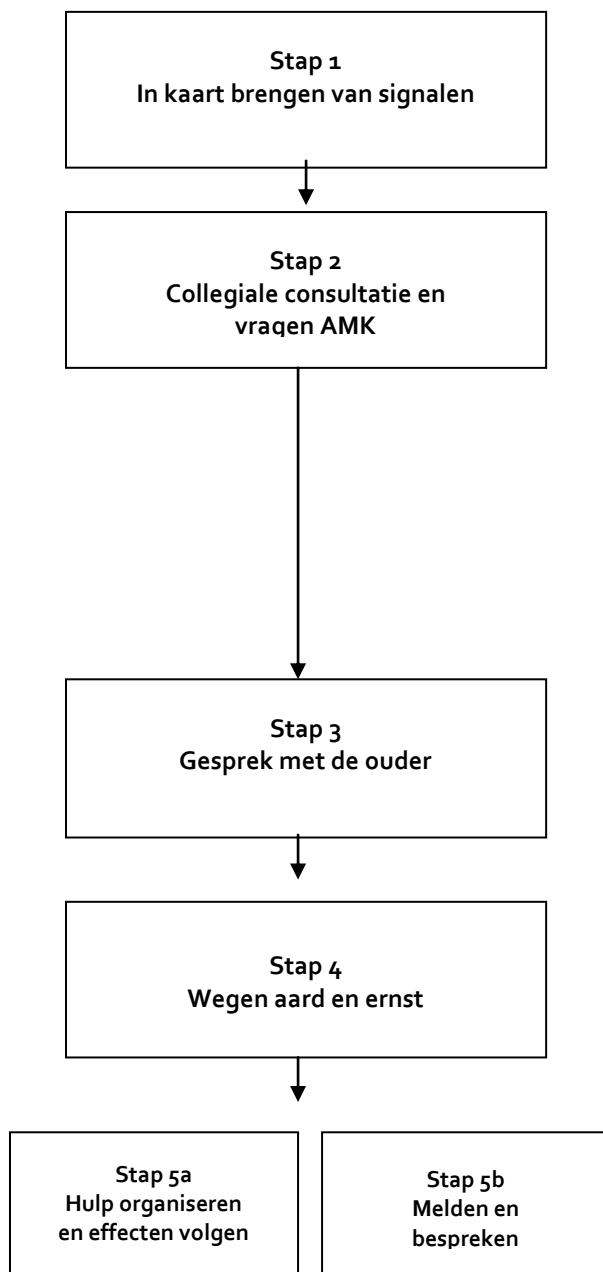
Vastgesteld door het bestuur van de Stichting tot verstrekken van speciaal onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs op Gereformeerde grondslag in de regio Veluwe

op _____

de voorzitter,

secretaris,

Route bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling

Stap 1: In kaart brengen van signalen

- De leerkracht overlegt eerst met de directie en een ib'er.
- De leerkracht observeert en legt vast in het format.
- De leerkracht en ib'er onderzoeken naar onderbouwing
- Gesprek met ouders: delen van de zorg

Stap 2: Collegiale consultatie en zo nodig raadplegen Advies- en Meldpunt Kindermishandeling

- De ib'er consulteert interne collega's tijdens:
 - groepsbespreking
 - leerlingbespreking
 - begeleidingsteam (OT)
- De ib'er brengt de leerling in de OT in.
- De directie consulteert zo nodig ook het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling

Stap 3: Gesprek met de ouder

- Gesprek met de ouder: delen van de zorg en eventueel de uitkomst van de consultatie

Stap 4: Het OT weegt de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling

- Weeg risico, aard en ernst van de kindermishandeling of huiselijk geweld.
- De directie vraagt eventueel het AMK hierover een oordeel te geven.

Stap 5a: Hulp organiseren en effecten volgen

- Bespreek uw zorgen met de ouder
- Organiseer hulp door ouder en leerling door bij voorkeur te

verwijzen naar een reformatorische organisatie voor (jeugd)zorg.

- Monitor of ouder en leerling hulp krijgen
- Volg de leerling

Stap 5b: Melden en bespreken met de ouder

- Bespreek met de ouder uw voorgenomen melding
- De directie meldt bij het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling
- Het OT overweegt registratie in de Verwijsindex Risicjongeren

In noodsituaties kunnen stappen worden overgeslagen in verband met eigen veiligheid en/of veiligheid van leerlingen. Dit wordt door de directie gemeld bij het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling en/of bij de politie.

Stappenplan bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling

Stap 1: In kaart brengen van signalen

De leerkracht en de ib'er stellen een document vast onder verantwoordelijkheid van de directie.

De ib'er als aandachtsfunctionaris onderhoudt de contacten binnen de school.

Breng de signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of ontkrachten in kaart en leg deze vast. Leg ook de contacten over de signalen vast, evenals de stappen die worden gezet en de besluiten die worden genomen.

Bij vroegsignalering worden signalen gezien die duiden op een zorgelijke of mogelijk bedreigde ontwikkeling. Zelden zullen deze signalen direct duidelijkheid geven over de oorzaak zoals huiselijk geweld of kindermishandeling. Het is daarom verstandig uit te gaan van de signalen die de leerkracht of andere betrokkenen bij de leerling of in de interactie tussen ouder en leerling waarneemt. In de signalenlijst uit de handleiding vindt u een overzicht van de signalen.

Maak bij het signaleren van huiselijk geweld of kindermishandeling gebruik van signaleringslijst in dit protocol.

In deze fase observeert de leerkracht de leerling in de klas en eventueel daarbuiten (bijvoorbeeld tijdens een huisbezoek) waardoor de signalen in kaart gebracht worden.

Alle gegevens die te maken hebben met het signaleren en handelen legt de leerkracht schriftelijk vast. Gespreksverslagen bij voorkeur door betrokkenen laten ondertekenen. Hierdoor kan later bij de inspectie 'van het onderwijs verantwoording worden afgelegd indien dit wordt gevraagd. De ib'er legt dit vast in een aparte digitale map waar alleen BGT-leden toegang toe hebben.

Leg in het leerlingdossier de volgende gegevens vast:

- Vermeld altijd datum, plaats, situatie en overige aanwezigen.
- Signalen die duidelijk maken welke zorgen u ziet, hoort of ruikt.
- Signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of ontkrachten.
- Contacten over deze signalen.
- Stappen die worden gezet.
- Besluiten die worden genomen.
- Vervolgaantekeningen over het verloop.

Beschrijf uw signalen zo feitelijk mogelijk:

- Worden ook hypothesen en veronderstellingen vastgelegd, vermeld dan uitdrukkelijk dat het gaat om een hypothese of veronderstelling. Maak een vervolgaantekening als een hypothese of veronderstelling later wordt bevestigd of ontkracht.
- Vermeld de bron als er informatie van derden wordt vastgelegd.
- Leg diagnoses alleen vast als ze zijn gesteld door een medewerker die hierin geschoold is (bijvoorbeeld een orthopedagoog).

Betreffende signalen huiselijk geweld of kindermishandeling gepleegd door een medewerker, meld de signalen dan bij de leidinggevende of de directie, conform de *Wet Preventie en bestrijding van seksueel geweld en seksuele intimidatie in het onderwijs, artikel 4 Verplichting tot overleg en aangifte inzake zedenmisdrijven (meld- en aangifteplicht)*. In dat geval is dit stappenplan niet van toepassing.

Stap 2: Collegiale consultatie en zo nodig raadplegen van het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling.

De ib'er bespreekt de signalen met een collega. Het BGT bepaalt wie en wanneer contact opgenomen wordt met het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling.

De leerling wordt besproken in het BGT. Indien er maar enige twijfel is over de oorzaak van de situatie en/of eventuele mogelijke onveiligheid bij de leerling, moet u advies vragen bij het AMK. Het AMK kan een eerste weging maken of het terecht is dat u zich zorgen maakt over deze situatie en of er mogelijk sprake kan zijn van kindermishandeling of huiselijk geweld. Zorgvuldig handelen vereist dat u nagaat of u advies moet vragen bij het AMK. Dit gebeurt uitsluitend door de directie.

Meer informatie over het Meldpunt Kindermishandeling vindt u in de bijbehorende handleiding.

Noodsituaties

Bij signalen die wijzen op acuut en zodanig ernstig geweld dat de leerling of een gezinslid daartegen onmiddellijk moet worden beschermd, kan meteen advies gevraagd worden aan het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling. Komt men daar, op basis van de signalen, tot het oordeel dat onmiddellijke actie is geboden, dan kunt u zo nodig in hetzelfde gesprek een melding doen zodat op korte termijn de noodzakelijke acties in gang kunnen worden gezet.

In noodsituaties kan ook contact gezocht worden met de crisisdienst van het Bureau Jeugdzorg en/of de politie.

Stap 3: Gesprek met de ouder

Bespreek de signalen met de ouder.

Hebt u ondersteuning nodig bij het voorbereiden of het voeren van het gesprek met de ouder, raadpleeg dan een deskundige collega en/of het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling of het Steunpunt Huiselijk Geweld.

1. Leg de ouder het doel uit van het gesprek.
2. Beschrijf de feiten die u hebt vastgesteld en de waarnemingen die u hebt gedaan.
3. Nodig de ouder uit om een reactie hierop te geven.
4. Kom pas na deze reactie zo nodig en zo mogelijk met een interpretatie van hetgeen u hebt gezien, gehoord en waargenomen. In geval van een vermoeden van (voorgenomen) vrouwelijke genitale verminking (meisjesbesnijdenis) of eengerelateerd geweld neemt u met spoed contact op met het AMK.
5. Legt het gesprek vast en laat het indien mogelijk ondertekenen door alle betrokkenen.

In de meeste gevallen is het onduidelijk wat de oorzaken zijn van de signalen. Door ouders te informeren en uit te wisselen over de ontwikkeling van de leerling, kunnen zorgen verduidelijkt, ontkracht of bekrachtigd worden. Nodig de ouder expliciet uit tot het geven van zijn/haar mening en vraag door over leerling gerelateerde onderwerpen in de thuissituatie. Herkent de ouder de situatie? Hoe gedraagt de leerling zich thuis? Hoe reageert de ouder daarop? Hoe gaat het opvoeden thuis? Hoe reageert de leerling hierop? Hoe is de ontwikkeling van de leerling tot nu toe verlopen? Wat vindt de ouder daarvan? Hoe ervaart de ouder de opvoeding en zijn rol als ouder?

Indien de ouder de zorgen herkent kan een begin worden gemaakt met het onderzoeken van kansen en oplossingen. Daarnaast kunnen handelingsadviezen worden uitgewisseld voor in de klas en thuis.

Indien tijdens het gesprek met de ouder blijkt dat de zorgen een andere oorzaak heeft, kunt u dit traject afsluiten. U kunt de leerling en de ouder binnen de interne en externe zorgstructuur van de school verder begeleiden.

Het doen van een melding bij het AMK zonder dat de signalen zijn besproken met de ouder, is alleen mogelijk als:

- de veiligheid van de ouder, die van u zelf, of die van een ander in het geding is; of
- als u goede redenen hebt om te veronderstellen dat de ouder door dit gesprek het contact met u zal verbreken en de school zal verlaten.

Bij het vragen van advies aan het AMK geldt dit niet, advies vragen mag altijd anoniem.

Stap 4: Het BGT weegt de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling

Weeg op basis van de signalen, van het ingewonnen advies en van het gesprek met de ouder het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling. Weeg eveneens de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling.

Maak bij het inschatten van het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling gebruik van de volgende stappen om het risico in kaart te brengen:

1. Acute dreiging? Is er een acute dreiging waarbij de veiligheid van het kind niet meer gegarandeerd kan worden?
2. Veiligheid in het geding? Hoe gewelddadig is de situatie? Moet de situatie acuut stoppen?
3. Ernst van de gevolgen? Wat is de duur van de situatie? Hoe lang al?
4. Isolement? Kan de situatie m.b.v. direct betrokkenen doorbroken worden?
5. Inschatting verdere hulpverlening? Welke hulpverlening kan snel en relatief eenvoudig worden ingezet? Zijn er indicaties dat betrokkene(n) openstaat voor hulpverlening?

De directie neemt contact op met het AMK of de jeugdgezondheidszorg bij het maken van deze weging.

Stap 5: Beslissen: zelf hulp organiseren of melden

Stap 5a: Hulp organiseren en effecten volgen

Meent het BGT, op basis van de afweging in stap 4, dat de school de leerling en zijn gezin redelijkerwijs *voldoende* tegen het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling kan beschermen:

- ***organiseer* dan de noodzakelijke hulp;**
- ***volg* de effecten van deze hulp; en**
- ***doe* alsnog een *melding* als er signalen zijn dat het huiselijk geweld of de kindermishandeling niet stopt, of opnieuw begint.**

Het BGT bespreekt de hulpvraag van school en ouders, beoordeelt de hulpvraag, stelt een aanpak vast, geeft handelingsadviezen voor de leerkracht en adviseert over verdere hulp en spreekt af wie de situatie coördineert.

Bespreek met de ouder de verder te nemen stappen voor geadviseerde hulpverlening voor de leerling en/of de ouder. Geef informatie en maak afspraken over de eventuele indicaties die nodig zijn voor verdere hulp. Verwijs de ouder door en vraag daarna of de ouder is aangekomen bij de hulp.

Stap 5b: Melden en bespreken met de ouder

Meent het BGT dat de school de leerling *niet voldoende* tegen het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling kan beschermen, of *twijfelt* er aan hiertegen voldoende bescherming te kunnen bieden:

- ***meld* uw vermoeden bij het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling;**

- **sluit bij uw melding zoveel mogelijk aan bij feiten en gebeurtenissen en geef duidelijk aan indien de informatie die u meldt (ook) van anderen afkomstig is;**
- **overleg bij uw melding met het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling wat u na de melding, binnen de grenzen van uw gebruikelijke werkzaamheden, zelf nog kunt doen om uw leerling en zijn gezinsleden tegen het risico op huiselijk geweld of op mishandeling te beschermen.**

Bespreek uw melding vooraf met de ouder. Bij leerlingen van 12 jaar en ouder besluit de directie of de leerling daarbij aanwezig is.

1. Leg uit waarom u van plan bent een melding te gaan doen en wat het doel daarvan is.
2. Vraag de leerling en/of ouder uitdrukkelijk om een reactie.
3. In geval van bezwaren van de leerling en/of ouder, overleg op welke wijze u tegemoet kunt komen aan deze bezwaren en leg dit in het document vast.
4. Is dat niet mogelijk, weeg de bezwaren dan af tegen de noodzaak om uw leerling of zijn gezinslid te beschermen tegen het geweld of de kindermishandeling. Betrek in uw afweging de aard en de ernst van het geweld en de noodzaak om de leerling of zijn gezinslid door het doen van een melding daartegen te beschermen.
5. Doe een melding indien naar uw oordeel de bescherming van de leerling of zijn gezinslid de doorslag moet geven.

Van contacten met de leerling en/of ouder over de melding kunt u afzien:

- als de veiligheid van de leerling, die van u zelf, of die van een ander in het geding is; of
- als u goede redenen hebt om te veronderstellen dat de leerling en/of de ouder daardoor het contact met u zal verbreken.

Indien na enige periode onvoldoende verbetering zichtbaar is, is het van belang na overleg in het BGT opnieuw contact op te nemen met het AMK en eventueel opnieuw een melding te doen. Het AMK adviseert, indien nodig, meerdere keren contact op te nemen indien u onvoldoende verbetering of verslechtering ziet.

Verantwoordelijkheden van de SSOGG in het scheppen van randvoorwaarden voor een veilig werk- en meldklimaat

Om het voor medewerkers mogelijk te maken om in een veilig werkklimaat huiselijk geweld en kindermishandeling te signaleren en om de stappen van de meldcode te zetten, draagt de SSOGG er zorg voor dat:

directie, bestuur en/of leidinggevenden:

- de meldcode opnemen in het zorgbeleid en/of veiligheidsbeleid van de organisatie;
- deskundigheidsbevordering opnemen in het scholingsplan;
- de meldcode aansluiten op de werkprocessen binnen de organisatie;
- de meldcode aansluiten op de zorgstructuur van de organisatie;
- ervoor zorgen dat er voldoende deskundigen intern en extern beschikbaar zijn om de medewerkers te kunnen ondersteunen bij het signaleren en het zetten van de stappen van de meldcode;
- de werking van de meldcode regelmatig evalueren en zo nodig acties in gang zetten om de toepassing van de meldcode te optimaliseren;
- binnen de organisatie en in de kring van ouders bekendheid geven aan het doel en de inhoud van de meldcode;
- afspraken maken over de wijze waarop de SSOGG zijn medewerkers zal ondersteunen als zij door ouders in of buiten rechte worden aangesproken op de wijze waarop zij de meldcode toepassen;
- zo nodig contact opneemt met het AMK (Advies- en Meldpunt Kindermishandeling) voor advies of melding;
- Een melding doen bij de verwijfsindex. De regiefunctie wordt door de school niet opgepakt, gezien de vertrouwensrelatie die de school met ouders moet onderhouden.

intern begeleider:

- als vraagbaak functioneert binnen de organisatie voor algemene informatie over (de meldcode) kindermishandeling;
- signalen herkent die kunnen wijzen op kindermishandeling of huiselijk geweld;
- kennis heeft van de stappen volgens de meldcode;
- taken vaststelt van een ieder (Wie doet wat wanneer) en deze in de meldcode vastlegt;
- de sociale kaart in de meldcode invult;
- deelneemt aan het zorgadviesteam;
- de aansluiting van de meldcode op de werkprocessen uitvoert;
- de aansluiting van de meldcode op de zorgstructuur uitvoert;
- samenwerkingsafspraken vastlegt met ketenpartners in de meldcode (sociale kaart);
- de uitvoering van de meldcode coördineert bij een vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling;
- waakt over de veiligheid van de leerling bij het nemen van beslissingen;
- de genomen stappen evalueert met betrokkenen;
- toeziet op zorgvuldige omgang met de privacy van het betreffende gezin;

- toeziet op dossiervorming en verslaglegging.

Leerkracht/vakleerkracht:

- signalen herkent die kunnen wijzen op kindermishandeling of huiselijk geweld;
- overlegt met de intern begeleider bij zorg over een leerling aan de hand van waargenomen signalen die kunnen wijzen op kindermishandeling of huiselijk geweld;
- afspraken uitvoert die zijn voortgekomen uit het overleg met de intern begeleider of andere betrokkenen, zoals observeren of een gesprek met de ouder;
- de resultaten bespreekt van deze ondernomen stappen met de intern begeleider of andere betrokkenen.

de directie, de leidinggevende en de medewerkers zijn *niet* verantwoordelijk voor:

- het vaststellen of er al dan niet sprake is van kindermishandeling of huiselijk geweld;
- het verlenen van professionele hulp aan ouders of leerlingen (begeleiding).

Het Nederlands Jeugdinstituut (NJI) heeft 'Competenties in relatie tot kindermishandeling' opgesteld.

Dit document geeft aan welke competenties nodig zijn om adequaat binnen school te kunnen signaleren en handelen. De competenties worden per functie beschreven. U kunt dit bestand downloaden via het NJI of JSO.

Adviesaanvraag SHG en AMK

Steunpunt Huiselijk Geweld

Een SHG is een voor iedere burger toegankelijk en (telefonisch) goed bereikbaar steunpunt. Slachtoffers, plegers en getuigen van huiselijk en seksueel geweld én professionals kunnen er terecht voor informatie, advies, melding en doorverwijzing. Heeft u een vermoeden van huiselijk geweld? Adviseren is een van de taken van het SHG, schroom dus niet om te bellen. Dat kan ook anoniem. U hoeft uw naam niet te noemen. Professionals hoeven de gegevens van een gezin in een adviesgesprek niet te verstrekken. De SHG's zijn doorgaans gevestigd in de 35 centrumgemeenten. In sommige regio's is (ook) in andere gemeenten een SHG gevestigd. Kijk voor meer informatie op www.shginfo.nl of bel het algemene nummer 0900-126 2626. Via uw postcode wordt u automatisch doorverbonden met het dichtsbijzijnde SHG.

SHG meldpunt

De Wet verplichte meldcode maakt het SHG een meldpunt voor alle vormen van huiselijk geweld. Het SHG krijgt de bevoegdheid om persoonsgegevens te registreren en uit te wisselen. Zodat het meldingen van huiselijk geweld kan registreren en hulp voor het slachtoffer en de dader kan organiseren. Het SHG brengt de meldende professional of burger op de hoogte van de hulpverlening aan het slachtoffer.

Advies- en Meldpunt Kindermishandeling

Vermoedt u dat een kind wordt mishandeld? Dan kunt u het AMK om advies vragen. Het AMK helpt u een inschatting te maken van de problemen van het kind. U kunt overleggen hoe u uw vermoedens met de ouders kunt bespreken en welke hulp u het kind of de ouders kunt bieden. In een adviesgesprek hoeft u de naam van het kind en het gezin niet te noemen. Het AMK legt geen persoonsgegevens vast. Na een adviesgesprek onderneemt het AMK geen actie. U blijft als adviesvrager zelf verantwoordelijk voor het al dan niet bieden van hulp. Kijk voor meer informatie op www.amk-nederland.nl of bel het landelijke nummer 0900-123 1230. U wordt automatisch doorgeschakeld naar het AMK in uw regio.

Melding bij het AMK

Bij het AMK kunt u een melding van kindermishandeling doen. Iedereen die vermoedt dat een kind wordt mishandeld, verwaarloosd of seksueel misbruikt, kan zijn vermoedens bij het AMK melden: een leerkracht, een huisarts of bijvoorbeeld een buurman. Het AMK stelt een onderzoek in naar de gezinssituatie van het kind. Blijkt het kind inderdaad in de knel te zitten, dan organiseert het AMK hulp. Zodat de situatie voor het kind verbetert.

Samenwerking SHG en AMK

Samenwerking tussen de SHG's en AMK's is essentieel omdat er vaak sprake is van een overlap in de problematiek van gezinnen die met huiselijk geweld kampen. Wanneer kinderen getuige zijn van geweld in het gezin, is sprake van zowel kindermishandeling als huiselijk geweld. Het is van belang dubbele of conflicterende interventies binnen het gezin te voorkomen. Wat de hulpvraag precies is en wie de casus oppakt, stemmen SHG en AMK onderling af.

Sociale kaart van de SSOGG

Organisatie : **Politie alarmnummer (bij noodsituaties)**
Telefoon : 112

Organisatie : **Crisisdienst Bureau Jeugdzorg (bij noodsituaties)**
Telefoon : 0900-995 55 99 (spoedeisende zorg BJZ Gelderland)
0900-4005555 (spoedeisende zorg BJZ Utrecht)

Organisatie : **Advies- en Meldpunt Kindermishandeling**
Contactpersoon :
Adres : Arnhemsestraatweg 352, 6881 NK Velp
Telefoon : 0900 – 123 12 3 0 Arnhem 026- 442 42 22
030-276 11 76 Utrecht
E-mailadres :

Organisatie : **Algemeen Maatschappelijk Werk 'De Vluchtheuvel'**
Bureau Amersfoort
Contactpersoon :
Adres : Puntenburgerlaan 91d, 3812 CC Amersfoort
Telefoon : 033- 464 80 01
Telefonisch spreekuur en aanmelding: 0348-48 99 99
E-mailadres :

Organisatie : **Bureau Jeugdzorg Gelderland**
Contactpersoon :
Adres : Velperweg 75, 6824 HH Arnhem
Telefoon : 026-362 91 11
E-mailadres : contact@bjzgelderland.nl

Organisatie : **GGZ Eleos**
Contactpersoon :
Adres : Printerweg 21-23, 3821 AP Amersfoort
Telefoon : 088-892 00 04
E-mailadres : agenda.amersfoort@eleos.nl

Organisatie : **Jeugdgezondheidszorg Hulpverlening Gelderland**
Contactpersoon : T. Huyboom Nicole van Wijk
Adres : Postbus 5364 Regio Rivierenland
Telefoon : 0318-68 4911
E-mailadres :

Organisatie : **MEE Veluwe**
Contactpersoon :
Adres : Postbus 394, 7300 AJ Apeldoorn
Telefoon : 055-526 92 00
Adres : Mee Gelderse Poort
Kadestraat 3, 6811 CA Arnhem
Telefoon : 088-633 00 00

Adres : Mee Utrecht, Gooi en Vecht
Pallas Athenedreef 10, 3561 PE Utrecht
Telefoon : 0900-633 63 63 / 030-264 22 00
E-mailadres :

Organisatie : **Politie (ook sociale jeugd- zedenzaken)**
Contactpersoon : J. van den Berg (Ede)
Adres :
Telefoonnummer : 0900-8844
E-mailadres :

Organisatie : **Steunpunt Huiselijk Geweld**
Contactpersoon :
Adres :
Telefoonnummer : 0900 - 126 26 26
E-mailadres : info@huiselijkgeweldgelderland.nl.

Signalen

Deze lijst geeft een overzicht van signalen van kindermishandeling bij kinderen in de leeftijd van 4-12 jaar. De signalenlijst is een hulpmiddel om een vermoeden van kindermishandeling te onderbouwen, niet om kindermishandeling te 'bewijzen'. Vrijwel alle genoemde signalen kunnen namelijk een andere oorzaak hebben.

Hoe meer van de genoemde signalen het kind uitzendt, hoe groter de kans dat er sprake is van kindermishandeling. Maar er zijn ook kinderen waaraan niet of nauwelijks valt op te merken dat ze worden mishandeld.

De signalen

Lichamelijk welzijn

- blauwe plekken, brandwonden, botbreuken, snij-, krab- en bijtwonden
- groeiachterstand
- te dik
- slecht onderhouden gebit
- regelmatig buikpijn, hoofdpijn of flauwvallen
- kind stinkt, heeft regelmatig smerige kleren aan
- oververmoeid
- vaak ziek
- ziektes herstellen slecht
- kind is hongerig
- eetstoornissen
- achterblijvende motoriek
- niet zindelijk op leeftijd dat het hoort

Gedrag van het kind

- timide, depressief
- weinig spontaan
- passief, lusteloos, weinig interesse in spel
- apathisch, toont geen gevoelens of pijn
- in zichzelf gekeerd, leeft in fantasiewereld
- labiel
- erg nerveus
- hyperactief
- negatief zelfbeeld, weinig zelfvertrouwen, faalangst
- negatief lichaamsbeeld
- agressief, vernielzucht
- overmatige masturbatie

tegenover andere kinderen: agressief

- speelt weinig met andere kinderen
- wantrouwend
- niet geliefd bij andere kinderen

tegenover ouders:

- angstig, schrikachtig, waakzaam
- meegaand, volgzaam
- gedraagt zich in bijzijn van ouders anders dan zonder ouders

tegenover andere volwassenen:

- angst om zich uit te kleden angst voor lichamelijk onderzoek
- verstijft bij lichamelijk contact
- angstig, schrikachtig, waakzaam meegaand, volgzaam agressief
- overdreven aanhankelijk
- wantrouwend
- vermijdt oogcontact

overig:

- plotselinge gedragsverandering
- gedraagt zich niet naar zijn leeftijd
- slechte leerprestaties
- rondhangen na school
- taal- en spraakstoornissen

Gedrag van de ouder

- onverschillig over het welzijn van het kind
- laat zich regelmatig negatief uit over het kind
- troost het kind niet
- geeft aan het niet meer aan te kunnen
- is verslaafd
- is ernstig (psychisch) ziek
- kleedt het kind te warm of te koud aan
- zegt regelmatig afspraken af
- vergeet preventieve inenting
- houdt het kind vaak thuis van school
- heeft irreële verwachtingen van het kind
- zet het kind onder druk om te presteren

Gezinssituatie

- samengaan van stressvolle omstandigheden, zoals slechte huisvesting, financiële problemen en relatieproblemen
- sociaal isolement
- alleenstaande ouder
- partnermishandeling
- gezin verhuist regelmatig
- slechte algehele hygiëne

Signalen specifiek voor seksueel misbruik

Lichamelijk welzijn

- verwondingen aan geslachtsorganen
- vaginale infecties en afscheiding
- jeuk bij vagina of anus
- pijn in bovenbenen
- pijn bij lopen of zitten
- problemen bij plassen
- urineweginfecties
- seksueel overdraagbare aandoeningen

Gedrag van het kind

- drukt benen tegen elkaar bij lopen of oppakken
- afkeer van lichamelijk contact

- maakt afwezige indruk bij lichamelijk onderzoek
- extreem seksueel gekleurd gedrag en taalgebruik
- zoekt seksuele toenadering tot volwassenen

Protocol huiselijk geweld en kindermishandeling

Vijf stappen

In de meldcode worden de volgende vijf stappen onderscheiden:

1. In kaart brengen van signalen.
2. Collegiale consultatie en zonodig raadplegen van het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) of het Steunpunt Huiselijk Geweld (SHG).
3. Gesprek met de cliënt.
4. Wegen van het geweld of de kindermishandeling.
5. Beslissen: hulp organiseren of melden.

Bij iedere stap wordt als eerste de directie betrokken.

In het volgende overzicht wordt aangegeven welke stappen zijn ondernomen, door wie en wanneer.

Protocol huiselijk geweld en kindermishandeling	
Naam leerling:	
Overige gegevens:	
Datum start protocol:	
Mogelijk tijdpad	
• Stap 1: • Stap 2: • Stap 3: • Stap 4: • Stap 5:	

Stap 1 - signalen			
Signaal	Feit of veronderstelling?	Door wie?	Wanneer?
Directie erbij betrokken			

Stap 2 – collegiale consultatie / raadplegen AMK of SHG*		
Verslag consultatie	Met wie?	Wanneer?
Directie erbij betrokken		

Stap 3 – gesprek met de ouder			
Verslag gesprek	Door wie?	Met wie?	Wanneer?

Directie erbij betrokken			
Indien van toepassing: Waarom geen gesprek met cliënt?			
Indien van toepassing: Waarom gesprek zonder ouders?			

Stap 4 – wegen aard en ernst		
Risico van het geweld	Besproken met?	Wanneer?
Aard en ernst van het geweld		
Directie erbij betrokken		

Stap 5 – beslissen: hulp organiseren of melden	
Besproken door:	Wanneer:
Directie erbij betrokken	
Kan beroepskracht / de organisatie zelf de hulp bieden? Zo ja, hoe? Indien niet, waarom niet?	
Kan de beroepskracht / de organisatie zelf de hulp organiseren? Zo ja, hoe? Indien niet, waarom niet?	
Als de voorgaande vragen met NEE beantwoord moeten worden, wordt de procedure voor een melding in gang gezet (zie <u>Procedure voor de melding</u>).	

Verwijsindex		
De meldingsbevoegde op school is de directeur.		
De instantiebeheerder is:		
De Verwijsindex is geïnformeerd		Wanneer:
Er heeft een match plaatsgevonden		Wanneer:
Er is een casusregisseur aangesteld	Wie:	Wanneer:

Procedure voor de melding			
Vindt er een gesprek plaats? Indien niet, waarom niet?			
Verslag gesprek (vermeld bezwaren!)	Door wie?	Met wie?	Wanneer?
Blijven eventuele bezwaren overeind?			

Wordt er een melding MET of ZONDER toestemming gedaan? Waarom wel / niet, met / zonder toestemming?	Door wie?	Wanneer?
Wordt de identiteit van de melder bekendgemaakt? Indien niet, waarom niet?		
Na de melding		
Wat zijn de vervolgstappen na de melding door de beroepskracht / organisatie?	Wie?	Wanneer?
Wat doet het AMK / SHG?		Wanneer?